pzazz

Chapters of Celebration

MUZIEKTHEATER
TRANSPARANT

Dansen als gekken

Tom Permentier
Gezien op 13 november 2025

DeSingel, Antwerpen, in het kader van Europalia España

Zes dansers en zeven muzikanten: met deze ploeg boetseert regisseur Benjamin Abel Meirhaeghe een ode aan de party over tijden en culturen heen. Evenzeer ritueel als performance, is ‘Chapters of Celebration’ een festijn dat moeiteloos bruggen bouwt tussen muziek- en dansstijlen. Dansen hebben we als mensheid immers altijd al gedaan, ook als we daar geen enkele reden toe hadden. Voor de toeschouwer is ‘Chapters’ een hele trip. Met pieken en dalen, maar vooral pieken.

19 NOVEMBER 2025

Achter de schermen leverden maar liefst zes choreografen een bijdrage aan de voorstelling. Met dat materiaal ging Meirhaeghe aan de slag. Voor ‘Chapters’ van wal steekt spreekt hij ons toe. Hij nodigt ons niet alleen uit om tijdens de opvoering geregeld van stoel te wisselen, hij spreekt ook de gevleugelde woorden “History, history, history, future, future, future, we’re bodies in motion.” Daarna ben ik getuige van een ongelofelijk openingssegment.

Mysterieus, piepend gejengel in de verte doet de oren spitsen. Met gracieuze bewegingen, in slow motion, betreedt het ensemble de vierkante dansvloer met tribunes aan elke zijde. Elke performer blaast op een blikken fluit. De tooncluster neemt toe in volume en densiteit, tot op het ondraaglijke af. Met dit vleermuisachtige spookgeluid steekt de in het zwart geklede groep die van alle genders thuis is diagonaal de vloer over. Toni Jodar blijft over om met een poëtische solo de overgang te maken naar de eerste choreografie. Marc Vilajuana zet een donker ritme in op een oorlogstrom.

Twee dansers komen met stevige tred op en beginnen aan een repetitieve routine van cirkelbewegingen. Met afwisselende stappen voorwaarts en achterwaarts lijkt het alsof de inleidende woorden van Meirhaeghe onmiddellijk vlees en bloed krijgen. Het duo beweegt zo al snel over de hele ruimte. Een circulaire en een lineaire bewegingslogica gaan een innig verbond aan in deze choreografie: met doorgedreven herhalende bewegingen loopt het duo van punt a naar punt b.

Muzikaal gebeurt hetzelfde, wanneer de drie strijkers en de gitariste van B’Rock Orchestra hun instrument ter hand nemen. Vanuit een draaiend drienotenmotief op de viool, boven op de trommel die voortdondert, ontwikkelt zich de eerste versie van ‘La Folia’, een van de bekendste riedeltjes uit de muziekgeschiedenis. Dit akkoordenschema klinkt vandaag nog altijd even fris als het aan het einde van de vijftiende eeuw moet geklonken hebben in Spanje. In acht akkoorden die van mineur naar majeur en terug naar mineur evolueren zit een hele dag vervat, van zonsopgang tot zonsondergang. Het is eindeloos verslavend, maar in de toonzetting van barokke meesters als Corelli en Vivaldi zal elke herhaling net iets anders klinken dan de voorgaande.

Ook de componist van ‘Chapters of Celebration’, Wouter Deltour, speelt vakkundig met herhaling en variatie in zijn muzikale uitwerking. Zijn eerste ‘Folia’ is een uitbundige walsende machine die een polyritmische dialoog aangaat met de vierkante drumbeats. Dit feest voor het oor krijgt een passend antwoord op de dansvloer, wanneer een tweede duo zich bij het eerste voegt.

De tragere cadans van deze nieuwe dansers contrasteert met de opzwepende energie van de eerste groep die het randje van de uitputting opzoekt. ‘Folia’ betekent overigens ‘gekte’.

Wie het visuele en muzikale avontuur met de gulle performers van ‘Chapters of Celebration’ aangaat, zal zich dat omwille van de vele ijzersterke scènes niet beklagen.

Het verbaast me niet dat de verbluffende creativiteit van het begin zich niet de hele voorstelling doorzet. Het evenwicht tussen herhaling en variatie is later in de voorstelling soms wat zoek. De herhaling wint. Dat strookt met het concept om tegen beter weten in waanzinnig door te dansen. In een wervende choreografische taal is die lengte zeker te verteren, in andere momenten lijkt het publiek wat leeghoofdig toe te kijken hoe anderen fuiven.

Toch zijn alle scenische keuzes te rechtvaardigen in het licht van Meirhaeghes oproep om tijdens de voorstelling verschillende keren van plaats te wisselen. De tijd om je te verplaatsen, waarbij je om de actie heen kan lopen als rond een beeldhouwwerk in een museum, is waarschijnlijk ingecalculeerd in de regie. Het publiek hier is daarvoor echter wat te honkvast en mist zo onmiskenbaar een deel van de ervaring.

Muzikaal voelt het zwoele jazznummer halfweg, als deel van de kronkelige tijdslijn die ‘Chapters of Celebration’ voor ons uitzet, eerder als een zijspoor dan als een noodzakelijke stap tussen oude muziek en *rave*, die wonderwel goed samengaan. Verder wordt op tijd en stond een van de performers letterlijk bewierookt, en wordt elke groepschoreografie aangekondigd met een buitenaards symbool op een pancarte. Het verhoogt het rituele maar ook een tikje hoogdravende karakter van de voorstelling. Dat zit ook in zinnen die de dansers reciteren, zoals “sommige lichamen hebben geen beweging, sommige bewegingen hebben geen lichaam”.

Het neemt niet weg dat ‘Chapters’ nog verschillende hoogtepunten kent, waaronder de finale. De performers blijven fascineren: met muziek met echo’s uit mediterrane volksdans en gender diffuse klederdracht doen ze me denken aan een onbekende cultuur uit het Middellandse zee bekken. Enkele solisten gesticuleren druk met de handen, andere flirten met acrobatie. De gezichtsuitdrukkingen waaieren uiteen van onderkoeld naar expressionistisch. Al is hij niet aan zijn proefstuk toe, Emiel Vandenberghe is voor mij een ontdekking. Hij laat zien dat de technieken van het klassieke ballet probleemloos in een hedendaagse context kan gedijen. Ook de zingende percussionist Vilajuana imponeert met zijn virtuositeit en présence. Alsof dat niet volstond zijn er ook de verrassende lichteffecten, die van de belichting haast een personage op zich maken.

Wie het visuele en muzikale avontuur met de gulle performers van ‘Chapters of Celebration’ aangaat, zal zich dat omwille van de vele ijzersterke scènes niet beklagen. Wordt het tussendoor te warm onder je stoel, vergeet niet dat je op wandel mag gaan.